

GPS-kaardi "Eesti Teejuht" kasutamise eripärad

Käsolev juhend kirjeldab "Eesti Teejuhi" (edaspidi Teejuht) kasutamist Garmin GPS-seadmetes. Juhend keskendub eeskätt Teejuhi eripäradele; seadme kasutamise üldisi põhimõtteid uuri konkreetse seadme juhendist.

Menüüjuhised on antud Nüvi 760 näitel. Teistes mudelites võivad menüüvalikud pisut erineda, ent üldiselt on kõigi Garmin seadmete loogika üsna sarnane.

Juhendis on lähtutud sellest, et menüükeeleks on valitud eesti keel. Neil, kellel inglise keel piisavalt selge, soovitame seadmes eelistada siiski inglise keelt, kuna paljud eestikeelsed tõlked on Garmin seadmetes vigased ja eksitavad.

1. Kaardi aktiveerimine

Tööriistad -> Seaded -> Kaart -> Kaardi info

Kontrolli, et Teejuhi ees oleks linnuke. Teiste seadmesse paigaldatud kaartide, nt City Navigatori eest peab olema linnuke maha võetud, vastasel juhul jääb Teejuht teiste kaartide varju. Eestist välja sõites pane linnuke jälle City Navigatori ette.

2. Infokihid

Võrredeva Gamini "tavakaardi" - City Navigatoriga - sisaldab Teejuht paljusid detailsemaid infokihite:

- metsad
- sood
- rahvuspargid, loodus- ja maastikukaitsealad
- kalmistud
- tasulised parkimistsoonid
- elektriliinid
- metsasihid
- maakonnapiirid
- projekteeritavad teed
- kergliiklusteed, matkarajad
- hooned koos majanumbritega
- talud (eristamaks neid küladest, on talunimedele lisatud *koht* nt "Männiku koht")

3. Kaardi detailsus

Teejuht sisaldab viit eri detailsusastet, mis vahetuvad kaarti sisse ja välja suurendades.

Esimene, kõige üldisem kiht näitab linnasid, põhimaanteid ja maakonnapiire. Iga järgmine aste lisab detailsust.

Neljandal astmel segunevad rohelise eri toonidega metsad ja kaitsealad. Et sisse suurendades metsade kontuurid täpsemini eristatavad oleksid, ei kuvata kõige detailsemal viiendal astmel enam kaitsealasid.

Asulate helehallid kontuurid, mida kuvatakse 3. ja 4. astmel, asenduvad 5. astmel hoonekontuuridega.

Seda, millise suurenduse juures kaardi detailsus muutub, on võimalik seadmes reguleerida:

Tööriistad -> Seaded -> Kaart -> Kaardi detailid. All olev tabel näitab, millise mõõtkava juures

GPS hakkab kuvama kõiki detaile:

Kõige rohkem	- 500m
Rohkem	- 300m
Normaalne	- 120m
Vähem	- 80m
Kõige vähem	- 30m

Soovitame kasutada seadet *Normaalne*. Mida rohkem detaile, seda aeglasem on kaardi kuvamine tema nihutamisel.

4. Teede tähistus, katteta teed

Erinevate teeliikide tähistus on määratud Garmin andmemudeliga, mis paraku ei ole Eesti oludes kuigi sobilik. Erinevalt City Navigatorist, mis juhendab kenasti linnatänavail ja linnadevahelistel kiirteedel, tahab Teejuht pakkuda tuge ka kõrvalistel radadel uitajaile.

Kahjuks on Garmin paljudest eri teeliikidest ainult üks selline, mis tähistab katteta teid. Seda mudelit on Eesti teedele üsna raske kohandada - kui tähistada sama leppemärgiga kõiki kõvakatteta teid alates metsaradadest kuni korralikult hooldatud laiade kruusateedeni, muutub kaart eksitavaks.

Seetõttu ei ole käesolevas Teejuhis eristatud asfalt- ja kruusateid. Katteta teedena tähistame ainult pinnasteid.

Kahjuks kaasneb sellega see, et marsuudi planeerimisel ei saa automaatselt välistada kruusateid, nagu Sa arvatavasti sooviksid. Pannes *Tööriistad* -> *Seaded* -> *Navigeerimine* -> *Välgi* -> *Katteta teed* ette linnukese, jäetakse kruusateed marsruuti sisse. Loodetavasti leiame sellele tulevastes versioonides lahenduse.

5. Hoonenumbrid

Kõigil hoonete kontuuridel, mille aadress sisaldab majanumbrit, on see number hoonele lisatud. Mitu kokkuehitatud hoonet kannavad reeglina üht numbrit. Mitme aadressiga hooned (nt tänavanurgal) kannavad üht, enamkasutatavat numbrit.

Paljud seadmemudelid ei kuva neid numbreid n-ö tavareziimis ehk navigeerimisel. Hoonenumbrid ilmuvad nähtavale, kui kaarti ekraanil käsitsi nihutada. Kui mingile hoonele kursoriga peale minna, kuvatakse tema number kaardil eraldi lipikuna.

6. Majanumbri- ja tänavaotsing

Tänavanimedega seotud aadresse saab otsida menüü *Kuhu* -> *Aadress* abil.

NB! Garmin'i aadressiotsing ja kaardil kuvatavad majanumbrid on teineteisest sõltumatud asjad, st aadressiotsinguga ei saa vahetult otsida visuaalselt näidatavaid majanumbreid.

Garmini aadressiotsingu süsteem on teelõigupõhine - tänavalõikudele on omistatud majanumbrite vahemikud ja otsingu tulemusena kuvab Garmin ligikaudset asukohta teelõigu otspunktide suhtes. Hoone täpne asukoht võib sellest mõnevõrra eemal olla ja on leitav kaardil visuaalselt.

Eesti linnades ja mõnes suuremas alevis võimaldab Teejuht otsida aadresse majanumbri täpsusega. Enamikes väiksemates asulates, kus tänavatel on nimed, leiab Teejuhi aadressiotsing küll tänavanime, ent ei leia majanumbreid. Reeglina on nende asulate tänavad ka piisavalt lühikesed selleks, et vajalik majanumber on leitav vahetult kaardipilti nihutades. Aadressiotsing ei võimalda sisestada tähtedega (nt 3a, 17c) majanumbreid. Ent leides sama numbrit ilma tähta, on kaardi abil lähedusest leitav ka soovitud hoone.

Menüü, mis avaneb *Kuhu* -> *Aadress* alt, on kasutatav ainult selliste aadresside otsimiseks, mis sisaldavad tänavanime. Selle abil ei saa otsida külasid jm väikeasulaid ega talusid!

7. Asula- ja taluotsing

Kõiki Eesti asustatud punkte - alates linnadest ja lõpetades talukohtadega - saab otsida menüü *Kuhu* -> *Linnad* abil. Viimase leiad, kui noolega järgmisele ekraanilehele liigud.

Otsingumenüüd avades kuvatakse hetkeasukohale lähimaid kohti. Soovitud koha leidmiseks tuleb vajutada *Otsi* ja sisestada soovitud otsingutunnus, st nimi või nimeosa. Tulemuseks antakse kõik sisestatud tunnust sisaldavad kohanimed koos maakonnatunnusega.

Paraku on Eestis üsna palju samanimelisi talusid ka sama maakonna piires, seega võib levinumate nimede puhul soovitud koha leidmine paljude seast üsna raske olla. Loodame järgmistes versioonides seda viga parandada ja otsingusse ka vallanime lisada.

8. Marsruudiarvutus

Objekti leidmisel kuvatakse ekraanile suur roheline nupp "Mine!", mis käivitab marsruudiarvutuse hetkeasukohast kuni leitud objektini. Sageli ei ole aga kasutajal seda marsruuti vaja, kuna ta ei kavatse sinna kohe minna, vaid lihtsalt soovib objekti asukohta kaardil vaadata. Selleks on ekraani allservas nupp "Näita kaardil".

Teest eemale jääva objektini marsruudi arvutamisel juhatab Garmin'i mööda teed lähima punktini, sealt edasi tõmbab sirglõigu kuni objektini. Kui aga autotee ja objekti vahele jääb jalgrada, siis üle selle ei nõustu Garmin automarsruuti arvutama. Ta proovib seda teha maailma baaskaardil olevaid teid pidi, ja kui ka see ei õnnestu, ühendab algus- ja lõpp-punkti sirglõiguga.

Lahenduseks on leida kaardi abil objektile lähim punkt teel ja lasta ennast juhatada selleni.

Tõnu Kraut

© EOMAP 2010